

ANY III - N.º 28 - NOVEMBRE 1981

la farga

BUTLLETÍ DEL CASAL DE JUBILATS

SALT

Girona des de Salt

xarçay
81

ESPIGOLANT

AL IV APLEC DE SALT: UN NÚMERO FORA DE PROGRAMA

L'Aplec 1981 es va celebrar, com ja és sabut, el passat dia 18 d'octubre al Pla de l'Estacada. Com cada any, el nostre Casal, amb totes les seves seccions —Club Petanca Salt, C.E.S i LA FARGA— va tenir un paper destacat en la seva organització. I, també com cada any, l'èxit d'assistència i de participació va respondre a l'entusiasme dels organitzadors; tots els actes programats es van anar desenvolupant al llarg del dia amb una participació massiva. Tothom: Joves, grans i menuts, van gaudir d'un dia de joiosa convivència, en plena naturalesa. Això es tractava d'aconseguir. Fins i tot el temps —meteorològicament parlant— va col·laborar en aquest èxit, oferint-nos una diada radiant.

Faltava, potser, la nota pintoresca, inesperada i exòtica per acabar de fer el pes. I —no ens podem queixar— també es va produir. Era cap al migdia. Tothom començava a preparar el dinar, a parar les taules de camping... I de sobte, entremig de núvols de polseguera, trencant la pau bucòlica del moment, arriba fent dreuera i a tota pastilla un 4 llaunes de color verd, matrícula PGC. Tres membres del "Cuerpo", metralladores a punt, en surten esperitats com nous conqueridors.

— Ostres! —va dir tothom— aquests buesquen a algú!

La parella de tres, amb posat solemne, sense mirar ningú, la vista clavada en un horitzó solament visible per a ells, travessa el prat tot marcant el pas; les armes automàtiques ben subjectades...

Tothom deixant les seves feines, restà pendent d'ells.

— Què deu haver passat?

— Alguna cosa grossa, ben segur?

Efectivament, es veia ben clar que la cosa era greu.

Un de l'organització de l'Aplec, una mica esporuguit, se'ls acosta i els dirigeix unes paraules per saber què passa.

— "No le entendemos", li contesten.

És clar com que els ha parlat en català...!

— "A ver donde estan los organi-

zadores! Queremos hablar con los responsables!".

Nosaltres —llestos que som— sí que els entenem a ells.

— "Qué pasa?" — els pregunta l'Eusebi amb veu forta.

— "A ver los responsables! Que vengan con nosotros".

En Boada, en Cristòfol, l'Arnau i en Jaume Bosch, s'ofereixen voluntaris, com un sol home, disposats a immolar-se pel poble.

Se'ls emporten. En el precís instant en què la gran arrossada col·lectiva començava a fer xup xup.

A l'Aplec hi flota un clima d'indignació, d'impotència, de preocupació... Tothom pregunta a tothom. Ningú no sap res, però circulen versions per a tots els gustos. Algunes esgarrifoses.

— Vull que em tornin el pare... plora desconsolat el filllet d'en Boada.

— Ja ens el tornaran, fill, fa la mare, poc convençuda.

Passa el temps i l'arròs es va covant. Ningú no dina; tothom espera... Se sent, apropant-se el soroll d'un motor. És el 4 llaunes que torna! Tothom respira tranquil·litzat:

— Ja ens els tornen! Ja ens els tornen!

Però, oh decepció, quan s'obren les quatre portes del 4 L fatídic, apareix solament la benemèrita, ara reforçada amb un nou personatge: Una mena de guarda forestal, que talment com un Judes modern, assenyala amb el seu dit a tres homes de l'Aplec, tot dient:

— "Estos son los culpables".

I s'els emporten, també! Tothom queda bocabadat. Ningú no sap què fer. Es parla d'organitzar una marxa de protesta, es proposa fer una caravana de cotxes que bloquegi la carretera... L'ambient s'anava escalfant fins a fer-se explosiu. Hauria pogut passar qualsevol cosa. La indignació és general.

I l'arròs esperant, cada vegada més covat...

...

A la caserna de la Guàrdia Civil de Bescanó, en Boada, en Cristòfol, l'Arnau i en Jaume Bosch, són interrogats. Resulta que tot l'embolic

vé de la denúncia que aquella mena de guarda forestal ha passat a la Guàrdia Civil, segons la qual algú —"los culpables"— en algun lloc dels contorns de l'Aplec ha esqueixat una branca de figuera.

— "Ustedes son los responsables. A ver, el permiso".

S'explicà que el permís fou sol·licitat com cada any a l'Ajuntament de Bescanó, que està concedit verbalment per l'Alcalde, però que la confirmació escrita no s'ha rebut encara. Demanen poder parlar telefònicament amb l'Alcalde des d'allà mateix per tal que els ho conformi.

— "Nada, des de aquí no se puede llamar a nadie. O me llevan ahora mismo el permiso por escrito o dentro de una hora desalojamos aquello". (Volia dir l'Aplec).

No hi ha res a fer. Les raons no s'hi valen. Els nostres quatre herois són autoritzats a anar a casa de l'Alcalde per intentar aconseguir el document. L'Alcalde (que estava acabant de dinar) telefona a la Guàrdia Civil. No en treu res: Intransigents, volen el permís per escrit, ara mateix. Es veu que la màxima autoritat local no és pas l'Alcalde. L'Alcalde, el bon amic Llorenç Carerras, es veu obligat a deixar la sobretaula familiar del diumenge per dirigir-se, amb els nostres quatre representants, cap a l'Ajuntament, tot passant abans a recollir la imprescindible Secretària —que estava dinant— per tal de complimentar les exigències de la Benemèrita. Visca!

I, mentrestant, l'arròs ben covat...
Tot per una branca de figuera!

ANY III - N.º 28
Novembre 1981

SUMARI

Espigolant..... 2
Editorial..... 3
Vidal del Casal 4 i 5
Patanca..... 7
Muntanya..... 7
Das del carrer Major..... 9
Girona des de Salt..... 10 i 11
Teva/Meva..... 12 i 13
Converses amb els meus néts... 15
Cartes a La Farga 15 i 17
Cagaferro 19
La Vida amb humor 19

CONSELL DE REDACCIÓ

Lluís Mateu, Josep Cristòfol,
Carim Pla, Miquel Caselles, Joan
Arnaú, Narcís Burch, Eusebi
Cabezas, Martí Fita, Guillem Ter-
ribas i Joan Boada.

COMPAGINACIÓ
Guillem Terribas.

PORTADA
Emília Xargay.

**HAN COL·LABORAT EN
AQUEST NÚMERO:**
Ventura Pau i Soler.

ADMINISTRACIÓ:
M. Caselles

PUBLICITAT
J. Cebrián.

DISTRIBUCIÓ
Joan Roig i Pitu Geli

REDACCIÓ
Passatge Verdaguier, n.º 1
CASAL DE JUBILATS
SALT

IMPRESSIÓ
TIPOGRAFIA-OFFSET PAGÈS
TEL. 42 01 7 - ANGLÈS

D'aquest número de LA FARGA
se n'han imprès 1.100 exemplars.
Autoritzem la reproducció dels
articles esmentant el nom de LA
FARGA.

Dipòsit Legal: GI 366-1981.

editorial

HOLA, GIRONA!!!

A la darrera reunió de la Redacció de La Farga, a resultes de la magnífica portada de la Xargay, vàrem sortir a parlar de les Fires de Girona. Tots coincidírem en el fet de què, després de la Festa Major del poble, les Fires de Girona són un dels esdeveniments més importants pels saltencs, i no només des de fa poc, sinó que ve de lluny. Recordàrem, fins on arribava el nostre record, les antigues edicions de les Fires, de quan la gent de Salt anàvem a Fires amb els Autos d'en Berga, i els nostres pares ens portaven per Sant Narcís al Circ, melic de les Fires per a la mainada, i recordàrem que, amb motiu de les Fires, s'estrenava l'abric o les sabates noves, i recordàrem també com, de tornada a casa, ens compraven una bossa de xurros o un cucurutxo de castanyes torrades.

Les coses han canviat molt des de llavors; no solament les Fires, fins i tot ha canviat la relació de veïnatge amb la Capital. Ni el fet de l'anexió per força a la Capital ha privat als saltencs cada any "anar a Fires de Girona". I després de tot el que ha passat, resulta que els saltencs continuem estimant Girona com l'estimàvem els saltencs de deu anys enrera. I Girona continua essent el centre d'atracció del nostre jovent pel que fa a les diversions, els cinemes, i a moltes altres coses. I continua atraient-nos, com pot atraure a la gent de Besanó, o Fornells, o posem per cas, als d'Anglès. Aquesta relació, que ja existia i que continua, no es pot canviar per decret ni per força.

En definitiva, passi el que passi amb la segregació de Salt de Girona, els saltencs continuarem "anant a Girona" i ens mudarem i, com els de Banyoles o els d'Anglès agafarem el cotxe de línia i anirem a la nostra estimada Girona.

Aquesta distància que mentalment marquem amb Girona, és el que fa que estimem i respectem Girona, com també ens estimem la Costa Brava o el Pirineu Gironí. Això demostra, una vegada més, que les situacions de dret no es poden canviar per decret ni fer força.

Vida del CASAL

L'AMIC JOAN SANTANA ENS HA DEIXAT

Per desigis del destí, en JOAN SANTANA, un dels pioners del Casal de Jubilats, i membre de la seva Junta durant molts anys, va morir el dia 25 d'octubre passat, dia dedicat pel Casal a celebrar la Festa dels Jubilats; i la seva darrera activitat va ser participar activament a la Festa del Casal, la festa de tots, la seva

festa, la diada que de sempre ha marcat pel Casal l'agermanament de tots els Socis.

No vull descobrir ara l'home que era en Joan Santana, el seu apassionament en la defensa dels seus raonaments —sovint l'havem interpretat malament— el seu amor al Casal que ningú no gosarà posar en dubte. No sóc jo la persona més indicada per parlar d'ell perquè les nostres relacions no vénen de gaire lluny.

Permeteu-me, però, que ara faci públiques un seguit de converses que vaig mantenir amb en Joan Santana perquè considero que a través d'elles pot reconèixer qualsevol el gran home que hem perdut.

La primera conversa, si pot dir-se'n conversa, va ser més aviat tumultosa. Feia pocs dies que s'havien celebrat les eleccions a President

del Casal en que vaig sortir-ne elegit. En Joan m'abordà a l'entrada del Bar del Casal i, en un estat de crispació nerviosa, va acusar-me a mi de voler fotre fora del Casal els vells per a convertir-lo en un club de joves. Va resultar impossible de conversar ja que va deixar-me amb la paraula a la boca i sortí dient pestes de la joventut.

Després es produí una llarga temporada d'incomunicació. Jo sempre saludava en Joan i ell em responia de vegades, segons el seu humor. Un dia a la tarda, després d'una fallada del seu cor que va tenir-lo a la Residència internat, en Joan Santana seia al banc de pedra del Casal parant el sol, jo m'hi vaig atansar i vaig interessar-me per la seva salut. La conversa va ser breu però cordial, en Joan no era rancunios. D'ençà d'aquell dia en Joan Santana em considerà com un amic, cosa que francament va complaure'm i sovint

Joan Maragall, 9-B
Tel. 21 94 50
GIRONA

C/. Major de Salt, n.º 56
Tel. 23 52 30
SALT

Onze de Setembre, 7
Tel. 24 17 11.
SALT

Un conegut i qualificat professorat al servei del futur conductor, amb la garantia d'un complet ensenyament.

m'aconsellava i m'indicava petites deficiències que ell observava en el funcionament del Casal, però amb un esperit de col·laboració. Que bé que aniria per al Casal actituds com la d'en Santana!!!

Fa un parell de mesos vàrem tenir una conversa que no he comentat amb ningú, en evitació de falses interpretacions del meu comentari, però ara no puc callar. En Joan Santana va demanar-me disculpes per la seva actitud contrària a mi com a President del Casal. Recordo clarament que va dir-me: "Boada, reconec que vaig jutjar-te malament a tu i a la teva Junta, i m'has de perdonar pel que vaig dir-te; ara veig que la teva actuació és positiva per al Casal, francament, estava molt equivocada". La veritat és que vaig quedar-me glaçat, sense saber què dir, i francament, no sé el que li vaig contestar. Però això no té importància. El que sí té importància per a mi és el coratge d'aquest home, que amb un cor immens reconeix que s'havia equivocat i que, donant la carta, t'ho diu mirant-te de front. De segur que, si fem examen de consciència, poques vegades hem estat capaços de reconèixer els nostres errors donant la cara; en Joan Santana sempre va

donar la cara. Quan estava convençut que ho faríem malament, va donar la cara i va dir-m'ho, quan va canviar d'opinió, va ser prou home per dir-m'ho també a la cara. Penso que el seu gest és prou allisonador per a tots.

Encara hi ha més a dir d'en Joan Santana. El dia de la Festa dels Jubilats al Casal tornant de Missa, vàrem fer el camí plegats i, pel camí, tot xerrant, va fer-me un suggeriment. Va dir-me que ell havia pensat que, per les festes senyalades com la que celebràvem, seria molt convenient que al Casal hi hagués una gran senyera penjada sobre el portal i, a un costat, penjar-hi la bandera de Salt i, a l'altre, una bandera del Casal. No cal dir que la seva idea va

semblar-me extraordinàriament encertada i vaig comprometre'm amb ell a portar-la endavant. En Joan Santana volia obrir una subscripció popular per a comprar les tres banderes del Casal i va dir-me que creia que era millor fer-ho així, per subscripció popular, ja que així tothom se les estimaria les banderes perquè haurien costat una mica d'esforç (el seu esperit de cooperativista actiu es mantenia intacte) i que això ens agermanaria més.

Penso que aquestes banderes que va somniar en Joan Santana haurien de ser un compromís de tots els socis. Som-hi! La subscripció queda oberta.

Joan: els teus amics del Casal sempre et recordarem, i molt especialment en les festes senyalades, quan fem onejar les banderes que tu somniaves.

DIA DEL JUBILAT 25 D'OCTUBRE

No podem deixar de fer una breu ressenya del dia de la Festa Major del Casal. Aquest any la Junta va preparar un programa un xic diferent de les anteriors edicions del Dia del Jubilat. Aquesta Festa s'havia convertit en el "Dinar dels Jubilats" i nosaltres vàrem voler que la Festa fos tot el dia, no només l'hora de dinar; així fou que la major part de la Festa la vàrem fer a Salt, a casa nostra.

Bé, fent un petit resum per als qui no pogueren assistir-hi direm que el dia va ser magnífic i el sol va alegrar la nostra Festa; vàrem començar amb un Concurs de Petanca destinat exclusivament als Jubilats, després vàrem assistir a la parròquia a un Ofici amb acompanyament d'orquestra. Per cert que el sermó de Mn. Caritg va ser seguit amb molta atenció, ja que el tema central sobre els jubilats va aconseguir guanyar-se l'interès dels assistents. Acabada la missa, al pati del Casal i gràcies a l'extraordinària col·laboració dels amics de SALT SARDANISTA, vàrem gaudir d'una magnífica audició de sardanes. A la mitja part de les sardanes, i com a fi d'un Quo-Vadis organitzat pels Electrònics del Casal, tingué lloc un simpàtic concurs de disfresses en el qual el Jurat estava format pels Jubilats.

Acabades les sardanes, uns autocars ens traslladaren fins a l'Hostal Ribot de Riudellots. Allà vàrem gaudir d'un bon dinar. Assseguts a la taula hi havia ni més ni menys que 326 persones; havent dinant, el Conjunt NOVAE ens va oferir un animat Ball que va ser la sensació per la participació que tingué. No cal dir

que es varen ballar "els pajantos", un detall simpàtic de la festa va ser l'omenatge als dos socis més vells que eren presents al dinar.

Ambdós, varen ser obsequiats amb un detall de record i a l'àvia se li feu entrega d'un gran ram de flors. Un altre detall simpàtic va ser que es va obsequiar a totes les dones presents amb una rosa. En definitiva, que tothom va passar-s'ho molt bé.

D'això es tractava.

HEM ARRIBAT ALS 1.000

Quan la nova Junta prengué possessió dels seus càrrecs, el Casal de Jubilats de Salt, tenia 749 socis efectius.

El 1.er d'abril passat quan començàvem la campanya "ANEM PELS 1000" teníem 887 socis. Avui 14 d'Octubre, al cap de 6 mesos d'haver iniciat la mateixa, podem dir orgullosos que hem arribat als 1.000 socis... per ser més exactes 1.005. El nostre més cordial agraïment a tots els qui ens han ajudat.

- 954 ENRIQUETA FONT ESTEBA
- 955 MARIANO CORREDOR GARCIA
- 956 EMILI BREA CROUS
- 957 ESTEBAN PUJOL FERRÉS
- 958 DOLORS RIGAU CIURANA
- 959 MARIA ALSINA SUREDA
- 960 JOSE CASTILLO LOPEZ
- 961 NARCÍS CABARROCCAS TIÓ
- 962 CARMÉ GELI BAGUÉ
- 963 DOLORS XARGAY
- 964 MIQUEL MASSEGUR FERRES
- 965 FRANCISCA FEIXAS CANADELL
- 966 FRANCISCO TEIXIDOR SERRAT
- 967 GERART JUHER CEBRIAN
- 968 TERESA OLLER XIFRA
- 969 JORDI ROVIRA ORPI
- 970 DAVID ROVIRA ORPI
- 971 MARIA ORPI CAMÓS
- 972 JOAN ROVIRA SOLER
- 973 ELISEO VIDAL BLANQUERA
- 974 JOSEP BRUGUÉS FELIU
- 975 AGUSTI COROMINAS XARGAY
- 976 ROSER PRADES SERRAT
- 977 MANEL PRADES SERRATS
- 978 LLUIS CARRERAS ORIOL
- 979 ANTONIO CRUZ LEIVA
- 980 DOLORES MARQUÉS FRAMIS
- 981 JOSE M. RIBOT REGOLTA
- 982 JOAN BUSTINS TORRA
- 983 EDUARD GUARDIOLA PIDEMONT
- 984 MARIA PALOMER GRAU
- 985 JOSEP TRIADU PARE
- 986 JAUME BONET CORTINA
- 987 AMALIA RISPÀU PAIRET
- 988 ADAN BONANY RISPÀU
- 989 EVA BONANY RISPÀU
- 990 ÀNGELA VERDAGUER GARANGOU
- 991 PERE FERRER VILA
- 992 MONTSE GUILLAMENT SUBIRANAS
- 993 JAUME ILLA PASCALET
- 994 RAFAEL TEIXIDOR ANGLADA
- 995 CARMÉ SEBASTIAN CONRADO
- 996 TOMÁS CASSU FREIXAS
- 997 JORDI PASCUAL OLIVERAS.
- 998 FERHAN SOLER BISBE
- 999 SAMUEL COROMINAS BRUNSOMS
- 1000 ANNA MARIA TEIXIDOR DOMÈNECH
- 1001 ANTONI PÉREZ RIBOT
- 1002 JOSEP TEIXIDOR DOMÈNECH
- 1003 LLUIS FERNANDEZ GIRÓ
- 1004 JOSEP M. BRENGARET VILA
- 1005 MARIA CABRETOSA OLIVER

A partir d'aquí volem dir-vos que sense iniciar una campanya d'"ANEM PELS 2.000", sí que ja hem agafat el camí per arribar-hi.

NOTÍCIA

COMUNIQUEM A TOTS ELS SOCIS QUE JA TENIM TELÉFON, el número és el 23 04 98.

Petanca

RECTIFICACIO. Al darrer número de LA FARGA, la crònica de les Sis Hores de Fèmines va quedar incompleta al deixar-nos alguns noms o bé al tintor o a la caixa de la impremta. Disculpeu. La tripleta que assolí el cinquè lloc fou la de Peruga, Carrillo i Loli. Al novè lloc acompanyaven a Curt les seves cunyades Antònia Espinosa i Magda Vila. Mayte Quintana formà tripleta amb M.ª Àngels Cedacers i Dolores Vicente. Per fi volem aclarir que la tripleta que abandonà la competició fou la de Dolores, Monise i Fina Espinosa.

FESTES DE LA MERCÈ A LA GASSOL. Com cada any i dintre dels actes que organitza la Gassol amb motiu de la seva festa patronal, es jugaren diferents competicions de Petanca als patis de la fàbrica. Els resultats foren:

Jubilats:

1. — J. Moné, J. Triola i P. Font.
2. — L. Cabezas, A. Boó i C. Canals.
3. — J. Ribot, A. Pàmias i J. Guilamet.
4. — J. Cebrián, V. Masdevall i N. Oller.
5. — F. Fàbregas, F. Arolas i A. Sánchez.

Dames-Infantils:

1. — D. Gamundi, M. Vila i J. Fàbregas.
2. — M. Torres, A. Jiménez i A. Nierga.
3. — D. Ros, A. Curt i C. Soler.
4. — A. Espinosa, C. Ros i M. Boix.
5. — A. Bahí, M. Puigdemont i S. Cama.

Productors i familiars:

1. — F. Martín, Ll. Nogué i E. Vicedo.
2. — J. Macías, M. Ros i M. Rubio.
3. — J. Roldán, A. Roca i M. Granda.
4. — E. Serra, A. Ruiz i J. Pérez Leal.

Socis C.P. Salt.

1. — R. Angulo, J. Anglada i A. Peruga.
2. — J. León, F. Muñoz i J. Arnau.
3. — E. Cabezas, Ll. Mateu i A. Mateu.
4. — P. Canadell, J. Barceló i A. Jiménez.

Tant les partides classificatòries com les finals foren seguides per un gran nombre d'aficionats, entre els quals cal destacar a en Federic Sanfeliu, que guardà dintre la seva Super 8 diferents jugades i ambientació. Fins l'any que ve GASSOL.

FESTA DEL JUBILAT A SALT. El passat dia vint i cinc d'Octubre es va celebrar al Casal la Festa del Jubilat. Entre els diferents actes cal ressaltar el Campionat de Petanca per a Jubilats. Hi participaren set tripletes que a dos quarts d'onze ja ho tenien tot enllestit per anar a Missa. Els quatre primers classificats reberen Trofeus cedits per Miquel Portabella. Foren:

1. — A. Boó, C. Serra i V. Masdevall.
2. — L. Cabezas, C. Canals i F. Arolas.

3. — J. Busquets, J. Ribot i J. Cebrián.
4. — F. Fàbregas, E. Alech i P. Font.

LLIGA SOCIAL. L'edició d'enquany presentà una novetat sobre les que fins ara s'havien fet. Cada diumenge es juguen dues partides, però contra equips diferents. Podríem dir doncs que es tracta d'una Lliga a doble volta.

En el moment de preparar aquest informe per a LA FARGA es porten jugades quatre tripletes i la classificació està així:

Ruiz, 4 punts; N. Ros, Padilla, Martín i Ferran, 3 punts; L. Cabezas, Morales, Macías, Espinar, Quintana, Anglada i Peruga, 2 punts; Fàbregas, Barceló, Llovet, Torras, Pàmias i David, 1 punt.

Al proper número de LA FARGA, donarem compte de tots els resultats que hagin obtingut les tripletes en el decurs de la primera meitat de la primera volta, ja que per raons d'espai ara no ho podem fer.

FIRES DE SANT NARCÍS. El Grup Excursionista i Esportiu Gironi celebrà el dia vint i cinc d'Octubre el seu Concurs Anyal. El C.P. Salt no va poder hi participar amb gran nombre de tripletes ja que, paral·lelament, al Casal es celebrava la Festa del Jubilat. Tot i això els resultats aconseguits foren del tot satisfactoris ja que s'obtingueren els tres primers llocs de la General Sèniors i el tercer d'infantils.

Els guanyadors foren:

SÈNIORS

1. — Quintana, J. Gómez i J. Hidalgo.
2. — Silveri, J. Torras i Ferran.
3. — M. Oliveira, A. Morales i Casas.

INFANTILS

3. — David, Carles i Xavier Ros.

EXCURSIÓ A SANT ROC DE LA BARROCA

El dia 11 del passat mes d'octubre, vam realitzar l'anunciada excursió a les ermites de Sant Roc de la Barroca i Santa Elena. Aquesta fou la primera de les sortides programades pel C.E.S. en el present curs d'activitats. Hi varen participar 19 socis i amics que amb germanor varem celebrar el trobar-nos altre cop units per l'estimació que tot sentim onvern la muntanya.

Aquesta va ser una bona prova per a veure quina era la resistència física de cadascú, després de les llargues vacances d'estiu.

EXCURSIÓ ALS HOSTALETES DE BAS

El dia 25 del passat mes d'octubre, tal com estava anunciat, vàrem fer el recorregut següent:

Els Hostalets de Bas-Sant Pere de Falgars i Sant Miquel de Falgars.

Feia un dia esplèndid i el vàrem aprofitar per gaudir de la bellesa del meravellós paisatge tardoral d'aquell indret. En quant a participació va ser un èxit, puix ens reunírem vint i tres socis i amics. Això ens assegura un bon puntal per a la nova etapa que ha emprès el C.E.S.

PRÓXIMES EXCURSIONS

6 de desembre

MONTSENY: Vall de l'alt Tordera - Seva - Coll sa Riera - Fontbona - Sant Marçal.
Vocal: Ernest Penalba.

20 de desembre

PORTADA DEL PESSEBRE AL FERRAN: Alta (Garrotxa)

Pont d'en Valentí - Talaxà - El Ferran.
Es farà una vetllada de germanor al Prat de les Pomes.

Per: JORDI SARAROLS

Des del Carrer Major

Tot pel Fargaire

LA IMMIGRACIÓ AL NOSTRE POBLE, I MARGINACIÓ I ESPERANÇA (I)

El tema és delicat, però cal afrontar-lo cara a cara. La immigració al nostre poble es debat encara entre la marginació i l'esperança.

Arran de les "JORNADES SAL-TENQUES DE SALUT" del passat mes de gener, el tema de la immigració va ser viu i apassionadament discutit per sectors del poble de Salt, que se senten, segons senyalaven, marginats en la vida social de la nostra població.

SALT... Una comunitat o vàries? Si fa no fa, el problema de SALT a escala, és el mateix problema de Catalunya. Unes comunitats que conviuen i que, si no hi ha comprensió i entesa, poden esqueixar-se i dividir-se. La falta de mitjans d'integració, el creixement urbanístic irracional creant veritables "gettos" dins les grans ciutats catalanes, i una manca de receptivitat que no s'ha fonamentat des de la base, l'escola o el carrer, fan que en determinats moments un esperit d'autodefensa entre les dues comunitats (catalana-castellana) crein susceptibilitats, que afloren a la superfície de vegades de forma violenta.

I és que SALT, el teixit social del nostre poble, no és sinó un reflex mimètic de la complexa problemàtica social i cultural en què Catalunya està immersa.

Mirant el cens de la població saltenca, tenim que:

l'Any 1930 Salt té ...	5.360 habitants.
l'Any 1940 Salt té ...	5.321 habitants.
l'Any 1950 Salt té ...	5.956 habitants.
l'Any 1960 Salt té ...	7.077 habitants.
l'Any 1970 Salt té ...	11.467 habitants.
l'Any 1975 Salt té ...	14.387 habitants.
l'Any 1980 Salt té ...	19.251 habitants.

El creixement demogràfic del nostre poble es produeix fonamentalment dels anys 60 als 80, en què gairebé es triplica la població.

I aquest creixement es basa, sobretot, en la immigració. Una immigració que es pot classificar

segons la seva procedència: a) De les mateixes comarques gironines. b) De la resta de l'estat espanyol.

La immigració de les comarques gironines procedeix de les terres que envolten la ciutat de Girona, de la zona de la Garrotxa, del sector de Banyoles, part de la Selva... són persones que vénen a treballar moltes vegades a Girona, i per qüestions econòmiques, de vivenda o de desplaçament s'afinen a Salt. No hi haurà problema cultural (idioma), però pot plantejar-se problemes d'integració dins la pròpia vida de Salt, puix per a ells no deixa de ser un barri dormitori, i de fet la vida que hi fan és això moltes vegades: tenir-hi la seva vivenda, dormir-hi... sense integrar-se massa en el seu entorn immediat.

Una gran majoria de la immigració d'aquests darrers anys procedeix de la resta de l'estat espanyol i fonamentalment d'Andalusia (Sevilla, Gra-

nada, Jaén...) o Extremadura, i a part altres llocs com Castella la Vella, Múrcia, etc.

Aquesta immigració procedent sobretot de les terres més pobres i amb menys mitjans de vida de la Península, començarà a arribar al nostre poble a partir dels 20 anys, estancant-se després de la guerra, per a tornar a afluir amb una notable incidència i increment a començaments dels anys 60, arran de l'anomenat "Plan de Estabilización" i subsegüents "Planes de Desarrollo".

Aquesta immigració plantejarà dins la població de Salt, juntament amb els problemes d'integració social, problemes de tipus cultural, que s'aniran resolent de mica en mica en funció de les decisions personals (cada individu o familiar) per la seva voluntat o mitjans d'integració.

Però tot això ja ho anirem desgranant en altres "FARGUES".

Girona des de Salt

DEMA SERA UN ALTRE DIA

Feia temps que volia escriure de com es veu Girona des de Salt. No trobava l'ocasió fins que avui, un cop acabada la reunió de...no importa; cada nit dels tres-cents seixanta-cinc dies de l'any, quasi tothom té una reunió; acabada doncs aquesta, m'ha semblat que s'encenia la bombeta i m'he dit: carai, serà avui!

M'he ben preparat: paper, ploma i no m'agrada el bolgraf i per anar refrescant les idees un got llarg de vidre prim amb quatre gotes de guisqui i tres glaçons. La posta on escena és perfecta: tothom a casa ja dorm, no s'escolten els terratrèmols dels avions a l'estiu, ni les buralles dels vaillets de casa, ni les peleneres de les motos fent córrer a la gent cap a la vorera, ni cap alarma disparada, tit-tot...tit-tot, per art d'encantament. Els cotxes —és ja de nit— suposo que no estaran aparcats a triple fila, sinó l'un darrera l'altre, plons de pols, esperant que algun marrec de bon matí anant al col·legi, hi escrigui allò tan clàssic de "l'Impiolo tfo, que no encoje". Estic decidit: serà avui. Obro la porta i... malvinatgell! La boira ho ha envaït tot. No es veu un burió a tres passos, només aquesta boira blanca i lletiscosa que sembla que Girona ens ha encomanat. Fins on m'allarga la vista, no més d'una cinquantena de metres, tan sols la pluja menuda que es dibuixa al reflexe de les llums del carrer i un gos petit, blanc i negre, amb la pota aixecada i humitoyant la ja mullada paret d'una casa.

No tinc sort: avui que ho volia fer, avui que podia, avui que ho vaig clar, la boira no em deixa veure res. Contrariat entro a casa, nerviós deixo el paper i la ploma, assedegat amb bec el guisqui i empenyat me'n vaig al llit tot dient: demà serà un altre dia.

El despertador ha fet ZZZZZZZZ (és electrònic) a les vuit com cada dia. M'he llevat com cada dia, m'he rentat i afaitat com cada dia i, com cada dia, he esmorzat. Avui sí que ho podràs fer, he pensat i agafant de nou els estris he obert la porta del balcó.

Ja no hi ha boira, les motos comencen a deixar-se sentir, les bossos de deixalles que el camió va oblidar dormen encara a la voravia amb el ventre reventat, ja hi ha cotxes aparcats a doble fila; un vaillet, amb xandal i el sarró a l'esquena escriu allò de "tonto el que lo fea" a la finestra de darrera del meu cotxe, sempre ple de pols. Aquell gos petit, el d'ahir —blanc i negre—, ensua un fanal on segurament hi deixarà un regal.

Ara és l'hora, he pensat, i he aixecat el cap per veure Girona. Ja és de dia, i tot i això, no la puc veure. Les muntanyes immenses de formigó, rajols i finestres que em volten no em deixen veure més enllà de cinquanta passes.

I JO QUE PENSAVA QUE TOTA LA CULPA ERA DE LA BOIRAI!!!

JOAN ARNAU I SERRA

ELS SALTENCS A L'OFICI DE SANT NARCIS.

Quan el senyor Rector de Salt es posava l'abric i el capell nou, prenia l'òmnibus o el tren tot palpant-se la cartera per veure si romanía al seu lloc i es disposava a anar cap a la Catedral per participar a la Processó, que, des de la Seu gironina menava a Sant Feliu, amb acompanyament de banda, d'armats, de penons, d'èguils, d'autoritats, de jerarquies eclesiàstiques i de porrers... és que havia arribat Sant Narcís gloriós i les Fires de Girona.

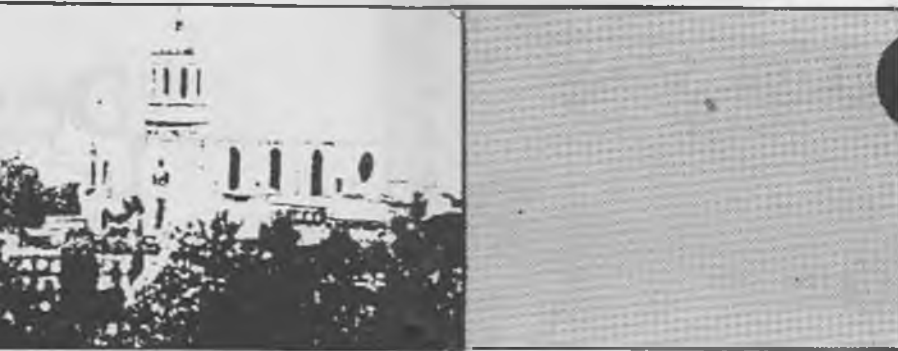
Al seu darrera, una colla de padrines cantava les excel·lències i l'elegància de l'hàbit vermell i negre, o poll i morat, de mossèn Salustià. Eren de Salt. Després d'escoltar embadalides el xim-bum de la banda militar interpretant la marxa reial, les padrines anaven a cercar el cotó del sant. Feien varies voltes a l'altar a fi de forni-se convenientment del preuat cotó, que diuen que va molt bé pel mal d'orella. Abans, però, el predicador de torn els havia etzibat les seves llatínades i les seves castellanades des de la trona, mentre el Bisbe feia algun cop de cap; el predicador creia que el Bisbe deia que sí però, en realitat, el Bisbe feia la hecaina. I potser també el General, el Governador Civil, el Batlle i el President de la Diputació. Segurament que l'únic que no clapava era el Mestre de Cerimònies que, nerviós, bellugava com una geneteta.

A les padrines els quia la bava, mentre pensaven en la migradesa dels oficis de Salt. Ah, la capitalitat! Aquí sí que ho feien tot bé. A Salt, el predicador predicava en català. Aquí, la Schola Cantórum cantava amb justesa la Missa Pontificalis. A Salt, els músics bramaven la Te Deum Laudamus. Aquí, a la "Pasacalle", hi anava el General, acompanyat de Banda Militar. A Salt, el Tinent de la Guàrdia Civil, acompanyat del tarit-tarít-tarít-tarà de l'Orquestra "Els Penots". Aquí hi havia tot un Bisbe. A Salt s'havien d'accontentar amb un Canonge, i encara honorari.

Amb tot, quan arribava l'ocasió, les padrines deien al Sr. Rector que l'Ofici de Girona, res! Que el de Salt valia mil vegades més. El de Girona no li arribava ni a la sola de les sabates. I el Sr. Rector feia una nalleta de murri, i hom no sabia mai si s'ho creia o no s'ho creia. Un gran Rector, Mn. Salustià de Salt. Un Rector digne d'un gran poble com Salt.

BURXETA

GIRONA: SENTIMENTAL I BONA.

"GIRONA és cosa bona" diu l'edagi. I, tanmateix la realitat no va desencaminada. I, quan parlem de Girona, ens referim, és clar, a la Girona de pedra, immortal i de somnis, la Girona feta amb el pas dels anys, i amb el treball feixuc d'homes i més homes. Tot restant, és Girona?

Potser sí, però la Girona màgica i eterna, la dels rius i dels ponts, pintada per centenars d'artistes amb els colors més plumbosos i pàl·lids, és la Girona encerclada rera les muralles, esbossada per mil convents, campanars i monges, que li han donat el caràcter d'immortal.

I els saltencs, què en diem de Girona? Si haig de dir-ne quelcom no puc fer gaire cosa més que citar el Manifest de la Campanya per la Independència de Salt. El manifest, és explícit i clar. En el mateix s'hi troba una "CARTA OBERTA ALS GIRONINS". La carta vol ésser una mena de reconciliació davant els greuges que uns i altres (Salt i Girona), ens hem llançat durant tot aquest temps de la dissortada aneixió...

Diu el tríptic:

"No som anti-Girona. Ens estimem la ciutat, cap de la nostra comarca, les seves pedres, la seva humilitat, la seva història, la seva gent... Ens hi sentim bé. Formem part de les seves entitats culturals, cíviques i recreatives. Som un poble i una ciutat agermanats".

I això ho diu la Comissió per la Independència, capdavantera de les reivindicacions municipals saltenques.

Crec que cal distingir dues Girona... La Girona, humana i sentimental, la Girona viva i ciutadana, casal de les comarques, i la Girona que en uns moments concrets de la seva història, moguda per un Ajuntament no democràtic, ni representatiu es va voler convertir en centralista i expansionista, amb uns incongruents desigs de "grandeur".

Penso que, afortunadament, el temps de la Girona macro-ciutat amb afanys centralitzadora ha passat. I que ara, es vulgui o no, les coses van retornant al seu camí.

A mesura que el procés de la segregació de Salt va essent una realitat, els saltencs, paradoxalment, ens sentim més units i vinculats a Girona. I el que la força no ha pogut imposar, es va obrint pas lentament vers una nova realitat: Un poble i una ciutat agermanats, que des d'un pla d'igualtat aspiren a fer junts un sòlid camí de convivència i treball.

MARTÍ FITA.

Introducció:

LA FARGA, fidel a la realitat on està immersa, es planteja en cada número fets i situacions que s'esdevenen a Salt. Salt és el nostre poble i Salt, mancat de mitjans d'informació, ha de ser el nostre marc de debat i actuació.

Però, perquè no parlar alguna vegada de Girona? Girona, és la ciutat a la qual estem estretament lligats, i a la qual municipalment hi pertanyem des de 1974. Perquè donca desconèixer un fet?

SALT I GIRONA, GIRONA I SALT... dues situacions; abocats a entendre'ns.

En aquest número volem trencar la rutina, i parlar també de Girona. Quatre persones del Consell de Redacció, des de diferents òptiques i postures, us parlem de Girona... Són més que res pinzellades personals, per encetar el tema, i acostar-lo als saltencs. Us diem això...:

ELS AMBIENTS SUBTERRANIS I LA CULTURETA GIRONINA

Com tota capital de província, Girona acapara totes les aspiracions de la cultura-art, cinema, teatre, música... de tots els pobles de la rodalia i fins i tot de més enllà.

Salt no queda marginat d'aquest fet. El que passa, potser moltes vegades, és que Salt —i està comprovat— va més endavant que Girona. I llavors passa allò que en diuen els americans de l'"Off" —les afors— i és quan es realitzen millors obres de Teatre o altres demostracions més interessants.

Però avui parlarem de Girona i no de Salt. Recordo que, entre moltes coses que jo feia per a Salt, una vegada la Mercè Mas —la dona d'en Cristófol i, aquella època, responsable de Llibreria "Les Voltes" de Girona— em va demanar que anés a fer-hi un aparador. Cal dir que per aquella època els millors artistes hi feien el seu aparador com, per exemple, en Carlos Vivó —nascut a Salt—, Boladeras, Xargay, Roca Costa... i molts d'altres. I així d'aquesta manera tan senzilla, va ser com vaig entrar en el món de la pintura, de Girona. Des de llavors estic vinculat amb ells en moltes activitats, així com exposicions col·lectives o actes socials —L'Assemblea democràtica d'artistes....

També el Grup de Teatre que formàvem a Salt, dins la famosa "Pastera" onveja de molts pobles i fins i tot de Girona— no ens vàrem veure del tot realitzats fins que no vàrem anar a fer teatre a Girona, concretament amb el Grup Proscènium. Sobre l'ambient de teatre, és important els cercles amb Girona, sobretot per poder utilitzar el Teatre Municipal. Cal dir, però, que gent de Girona ha vingut a Salt a formar el ja famós grup "El Talleret".

I així podríem anar parlant de l'ambient artístic-cultural de Girona, perquè, la veritat sigui dita, existeix encara que sigui subterrani i una mica "de províncies", però de Girona n'ha sortit gent molt interessant.

Per acabar i per donar un exemple de la relació Girona-Salt, en el món cultural, en Miquel Berga, de tots conegut, el saltenc que va guanyar el 1.er Premi Carles Rahola d'assaig, amb el llibre "Entre la ploma i el fusell", donca bé, quan el va presentar en una llibreria de Girona, el signar en el llibre d'honor que aquesta té, hi va posar: "A la millor llibreria de Salt a Girona".

G.T. RIBAS.

JOSEP CRISTÒFOL I DARNÉ

President del Consell Municipal de Salt

No creiem que calgui presentar el nostre entrevistat d'avui. Tothom, i especialment tots aquells que han tingut alguna relació en els camps de la cultura, de l'esport o de la política coneixen bé les activitats, l'esperit de treball i d'espontània col·laboració, que l'han portat a les més diverses tasques col·lectives. La seva polifacètica creativitat a estat sempre decisiva per a l'èxit de totes aquelles empreses en què ha participat.

Al número 12 de LA FARGA maig del 1980—ja dedicàvem la pàgina de l'"Espigolant" a glossar la figura i l'història del company Josep Cristòfol, en ocasió del seu accés al càrrec de Regidor Delegat d'Esports de l'Ajuntament de Girona. Avui el portem a aquesta secció amb motiu d'un altre fet important: Des del passat dia 12 d'octubre, Josep Cristòfol i Darné és el nou President del Consell Municipal de Salt.

Comencem l'entrevista felicitant-lo per aquest recent nomenament i expressant el nostre desig de què la nova orientació que suposem es donarà al funcionament del Consell Municipal sigui una via de solució dels molts problemes que pateix el poble de Salt.

Eestic convençut que des del Consell Municipal i aprofitant al màxim les possibilitats

pràctiques que la seva existència posa a les nostres mans, podrem oferir al poble de Salt un treball eficaç i responsable que solucioni els seus problemes. Sempre ne cregut que el Consell Municipal és ja hauria d'haver-ho estat una eina descentralitzadora, de participació i de gestió, que pot jugar un paper importantíssim en benefici de Salt. Una eina que, fins ara, no s'ha encertat en treure'n els resultats desitjables.

— Ha substituït a l'Alfons Moré en la presidència del Consell; com explica aquest canvi?

— El Consell Municipal de Salt (junt amb el de Sarrià) es constitueix, d'acord amb els compromisos electorals dels diferents Partits immediatament després de format el nou Ajuntament gironí. La composició és proporcional als resultats en els col·legis electorals de Salt. Conseqüència dels pactes post-electorals i per raó d'ésser la candidatura de CiU la més votada al nostre poble, és el nomenament —no elecció— d'Alfons Moré com a President del Consell. La crisi apareguda el maig d'aquest any a l'Ajuntament gironí, culmina amb la decisió de CiU d'abandonar les seves responsabilitats municipals i també, per tant, les del Consell de

Salt. A partir d'aquest moment, doncs, ens quedem sense President. En sessió extraordinària del Ple del Consell del 12 d'octubre, es sotmes a votació aquest càrrec. Els representants dels tres grups polítics d'esquerra que formen la majoria, presenten o donen suport, de comú acord la meua candidatura. Aquesta candidatura única fou votada favorablement per unanimitat de tots els membres del Consell. O quasi per unanimitat ja que va haver-hi una abstenció corresponent a un membre de CiU.

— No et va sorprendre aquesta unanimitat i especialment el vot afirmatiu de CiU a favor del teu nom com a President del Consell?

— Efectivament, la meua primera reacció va ser de sorpresa i així vaig expressar-ho el mateix moment. No esperava ningú ho esperava — el vot favorable de Convergència. Sigui com sigui, vaig interpretar-ho com una prova de confiança en el programa que presentàvem i en la meua futura gestió; i els ho vaig agrair en el mateix moment, també.

— A que ho atribueixes?

— Hi ha un fet que considero que deu haver pesat en el moment de la decisió: La meua qualitat de Regidor-delegat del Consell

Lo Vell Nou

CALLER MECANICO REPARACION CALZADO

Major de Salt, 309

GIRONA

ANA M.ª HERNANDEZ CASAGRÁN

SALA-2

SPORTS BOLSOS CALCATS

Major de Salt, 309 - tel. 20 11 72

GIRONA

conferida por Decret de l'Alcaldia del 18 de setembre dins de la reestructuració del govern municipal després de l'abandó de CiU. La coincidència en una mateixa persona de la condició de Regidor de Girona i President del Consell ha de facilitar, em sembla, una major eficàcia en la gestió i una simplificació de funcions. I així ho devien entendre també els companys convergents.

— No creus que la teva vinculació amb entitats culturals i esportives del poble i al teu intons històric d'activitats desenvolupades a Salt durant tants anys ha pogut influir també en la unanimitat de la teva elecció?

— Evidentment tot pesa. És possible que sí. I si és així, hom no pot menys que sentir-se satisfet que això es valori i es tingui en compte al moment d'atorgar-li la confiança. Penso que un altre motiu podria ser l'amistat. Sempre li he donat molta importància, a l'amistat. M'agrada tenir amics, i moltes de les meves activitats han estat impulsades per aquest sentiment. Ja sabeu que, des de sempre, la meua màxima afició és l'excursionisme; per què? doncs perquè, indiscutiblement, aquest sentit del companyerisme, de l'amistat, de la solidaritat, de donar-se als altres de forma alegre i desinteressada es desenvolupa amb més força i naturalitat dintre dels ambients muntanyencs que en cap altre. Tinc molts amics, a Salt, i crec que les amistats que naturalment tinc també entre els companys convergents del Consell, poden haver influït en la meua elecció.

— Ens has parlat, abans, d'un programa d'actuació. Ens el podries explicar?

— És un programa fruit de l'estudi profund de les necessitats i dels problemes de Salt. Un programa de prioritats que ens proposem portar a terme immediatament, després de les negociacions i dels acords que ja hem aconseguit amb l'Ajuntament de Girona. No seria possible detallar-lo en l'espai de què disposem, però podríem sintetitzar-lo així: En serveis públics, destaca l'arranjament de diverses places i jardins, l'enderrocament de les fonts provisionals i substitució per noves fonts dissenyades per artistes locals; reparació i construcció de voreres, millora de l'asfaltat de carrers nous asfaltats, enllumenat, ordenació de la circulació pel caseró vell. En urbanisme: Desenvolupament de les normes subsidiàries per a Salt; projectes de Can Mericana Seca, de Mas Llorenç, Sant Dionís, Tramuntana, Rec, etc. En cultura, estan ja en marxa programes culturals per a infants i s'està treballant en la preparació de diversos actes a realitzar d'immediat, així com en una programació completa per a 1982, amb la participació dels diferents grups culturals i artístics del poble. Es treballa també en la preparació de colònies i vacances, així com en l'estudi de possibles utilitzacions de Mas Llorenç, Museu Tèxtil, Arxiu Històric i Pagesia. En esports, es pensa poder iniciar aviat la construcció del nou pavelló poliesportiu com a complement de la zona esportiva i s'està acabant el projecte d'enllumenat de tota la zona. També hi ha a punt projectes d'enllumenat i millora de pistes escolars. En l'àrea de Sanitat i Serveis Socials, podríem

parlar de la pròxima posta en marxa d'un Centre Social, del control alimentari i de les aigües, de l'estudi de la xarxa de clavegueres, de l'ampliació del cementiri.

— Tu deixaves el tema de l'adquisició de terrenys de Les Deveses per a ús públic, molt important per a Salt, així com el de la inauguració de la nova plaça del mercat i de la urbanització de tot aquell sector, que li donarà un aire nou i agradable. Segur que ens deixem moltes altres coses, l'espai disponible suposo que no ens permet extendre's més. El que m'agradaria encara dir és que aquest programa que aquí no podem més que esbossar, representa el compromís dels grups polítics que hom assumit la responsabilitat de fer funcionar el Consell, de portar-lo a terme amb entusiasme i treballar per tal d'aconseguir les lites d'eficàcia i d'utilitat per a Salt que va motivar la constitució dels Consells Municipals.

— Una última pregunta: Què penses sobre la independència de Salt?

— Els estudis i informes elaborats pels serveis municipals de Girona, que constitueixen l'expedient de segregació iniciat per l'Ajuntament d'Amostrén que aquesta és possible. Penso, però, que el procés serà llarg i laboriós. I en aquest sentit considero poc honorat crear falses expectatives i esperances, com s'ha fet per part d'algú, no sé amb quines intencions, encara que a vegades m'ha semblat veure-hi l'únic propòsit de crear un clima d'enfrontament entre Salt i Girona, que no ajuda gens a solucionar els nostres problemes. Perquè, inevitablement, estem condemnats a haver-nos d'entendre amb Girona per solucionar els nostres problemes comuns; problemes que, per raons de convivència hi seran sempre, siguem o no independents.

— Aclareix'ens això de les falses expectatives i esperances.

— Mireu, sobre la qüestió de la segregació de Salt, s'han dit molts disharats. S'ha dit —per qui no ho hauria d'haver dit— que la independència de Salt és possible per simple Decret de la Generalitat. S'ha dit que és obtidora mitjançant simple acord del ple de l'Ajuntament de Girona. I s'ha dit públicament que la consecució de la independència és qüestió de sis mesos. Quan aquestes afirmacions són fetes per persones amb càrrecs de responsabilitat, hom ja no sap què pensar... Com a ínfim, que estan enganyant el poble tot creant, com he dit, falses expectatives i esperances.

Hem de tallar aquí. La xerrada ha estat llarga i interessant. De la gravació realitzada n'hem extret solament aquelles parts que fan referència a Josep Cristòfol, President del Consell Municipal de Salt. Aquest era el tema d'avui. Ens ha quedat al tinter —o a la cinta— moltes altres facetes d'en "Tòfol" el nostre amic i l'amic de tots, el del C.F.S., el de LA FARGA, el puntal imprescindible de tantes i tantes activitats saltenques.

Que tinguis sort en aquesta nova tasca. Pel bé de Salt.

CONVERSES AMB ELS MEUS NÉTS

VENTURA PAU I SOLER

(JOCS I CANÇONS)

Talment com dialogant amb els meus néts, surten frases que em donen el tema per convertir-les en una conversa, els motius que em serveixen avui, són jocs i cançons dels temps de quan jo tenia la seva edat i que ara jugant o cantant amb ells, han provocat l'enraonada.

— Perquè, quan tu eres petit com nosaltres, havíeu de jugar a "matar jueus"?

Aquesta pregunta me la feren aquesta passada Setmana Santa. La cosa va anar així: Fa uns anys i en una Setmana Santa, per a distreure al nét més gran, que aleshores tenia quatre anys, i vivint nosaltres en un poble de la província d'Alacant, on per la festa major, un dels espectacles populars tradicionals, són les representacions de "Moros i Cristians", li vaig explicar que a casa nostra —em referia a Banyoles i suposo que a Salt i a Girona també ho feien— quan arribava el Dissabte Sant, després dels dies de penitència i de dol del Dijous i Divendres, la mainada sortíem al carrer disfressats de soldats romans, com els de les processons, per anar a "matar jueus", que havien estat els causants de la crucifixió de Jesucrist. I

els barris o carrers, feien concursos per veure qui es disfressava millor i qui en la desfílada marcava millor el pas i feia més "adornos" en la passejada.

Al fer-me la pregunta els dos més menuts, en Dany i l'Oscar, els he hagut d'explicar que abans del Concili Vaticà II, els jueus eren dolents però que, de cop i volta, s'havien tornat bons. Les meves explicacions els van deixar a les fosques i jo vaig quedar tip d'enraonades inútils.

La conversa amb els més grans la va ocasionar uns cants que amb el seu ajut i procurant no desafinar massa —no fos cosa que féssim ploure— vàrem entonar tots plegats amb la finalitat d'alegrar nos més la tarda. Passarem pel repertori, "El general Bum-Bum"; "Si n'eren tres tambors"; "El gegant del Pi"...i, fent record de cançons, vaig encetar els compassos de "a l'Àfrica minyons, a matar moros, a matar moros. A l'Àfrica minyons a matar moros amb canons. Si canons no hi ha, escopetes, escopetes, si canons no hi ha, escopetes hi haurà".

A l'acabar la cançó, un dels més menuts, que també formava part del "coro" em va dir: "Eren els moros que tu mataves a la guerra?"

La pregunta em va deixar "boca-badat". Com dubtem a donar una resposta ràpida a la qüestió que ens posen! Però no vaig tenir inconvenient en precisar-la procurant fer-li un xic d'història i que tots la poguéssin comprendre.

Els moros de la cançó —els vaig dir— eren els que el meu pare, o sigui el vostre besavi, anaven a matar fa molts d'anys (1920-21) per a conquerir colònies a l'Àfrica i defensar propietats privades dels grossos capitalistes espanyols. Els fills o néts d'aquells moros, conduïts i manats per generals espanyols a l'any 1936, o sigui a la guerra "que jo vaig haver d'anar" varen tornar a casa nostra per "alliberar-nos" del que encara avui dia, després de quaranta anys i escriu, no m'he arribat a explicar que caram hi van veure a lotre. Fora que volguéssin reconquerir els territoris que mil anys enrera havien estat seus!

I els més grans dels meus néts em va respondre: "Jo tampoc no comprenc això d'"anar a matar jueus" o "anar a matar moros"... preferim els nostres jocs d'ara que els vostres d'aquells temps". I si es poguessin mantenir en aquests pensaments mentre es van fent grans i posen anys, penso que els hauríem de donar la raó.

CARTES AL DIRECTOR

En agraïment al grup d'havaneres COSTA BRAVA, d'un oient del recital del Casal de Jubilats.

Petites collonades (que diria Josep Pla) recollides durant l'actuació vostra:

En la presentació..., "jo sóc d'aquí, de Girona". A Salt tenim molt clar que no som Girona.

... "una havanera sortida de la sarsuela, el "género chico" originari de la nostra pàtria". Per als catalans,

la nostra pàtria és Catalunya. Si de cas, originària de Madrid o de l'Estat Espanyol.

... "una peça clàssica, una havanera que ens retorna a les arrels del nostre poble i, per tant, recuperem la identitat de Catalunya" i ens canteu en castellà Caña de Azúcar.

No sé quina relació pot tenir el suro, els taps, amb l'havanera "Mi madre era una mulata". D'acord que la cantessin, però em sembla que

amb el mateix argument hi hauria escaigut més una cançó catalana.

Jo particularment us demanaria que cantéssiu més en català, en aquest moment tenim una gran necessitat de retrobar la nostra identitat com a poble i vosaltres hi podeu fer molt.

Procureu pulir la parla ja que sonen molt malament aquests continuats "bueno, hasta" i d'altres castellanades.

Salt, a 12 de setembre del 1981

Molt atentament,

RAMON TORRAMADÉ

cartes a la farga

EL CASAL DE JUBILATS I LA CASA DE LA POR

El Casal de Jubilats amb totes les seves seccions: Botxes, C.E.S., Grup d'Electrònica i el seu Butlletí "LA FARGA" és, sens dubte, l'entitat socio-cultural més important del nostre poble.

No té cap mena de subvenció oficial, és gestionada pels seus propis socis i es sustenta exclusivament amb les quotes dels seus integrants.

Com a professors dels dos Cursos de Català que organitza a Salt la Cambra de Comerç i Indústria, vull agrair-vos públicament les facilitats que ens heu donat perquè aquests s'hagin pogut fer. Ens heu cedit gratuïtament l'única sala d'actes que teniu i donar-nos tota mena de facilitats: pissarra, taula, cadires, calefacció... tot això sense fer-no propaganda, sense pregonar-ho als quatre vents, sense esperar-ne cap contrapartida.

Vosaltres sou una de les poques coses engrescadores del nostre poble; però a Salt, a més del "Casal de Jubilats" hi tenim "La Casa de la Por" i o les Bernardes, o Can Tarrés) dieu-ne com vulgueu, jo trobo més escaient anomenar-la "La Casa de la Por".

La Casa de la Por és plena d'innombrables passadissos tenebrosos; d'habitacions destartalades i velles alcoves monacals. La regenta un Patronat Fantasma i la dirigeix un Gerent-Fantasma que, des de temps immemorials, hi organitza incansablement un amplí ventall d'activitats culturals també fantasmagòriques. Sense anar més lluny, fa mig any, aquests "desinteressats" personatges varen demanar als organitzadors dels Cursos de Català de la Cambra que el curs que ara hem començat es fa a les Bernardes, comproment-se a donar-nos aules, pissarres, taules, cadires, calefacció i també a editar la propaganda necessària.

El primer dia de classe, quatre tristos alumnes i jo ens vàrem trobar davant la porta de la Casa de la Por on ens digueren que no hi havia ni aules, ni taules, ni cadires, ni pissarres, ni calefacció. La propaganda també havia estat invisible. Alguna ànima caritativa va encarregar-se de la propaganda i el Casal de Jubilats, ens va cedir amablement, tota la resta. Ara som una trentena d'alumnes a cada curs, i tenim taules, cadires, pissarra... tot allò que ens cal.

Comentant aquests desagradables fets, alguns habitants de Salt m'han fet veure que certs prohoms de la Diputació estan portant a terme una aferrissada lluita contra l'atur emprant antiquíssims mètodes de provada eficàcia; fins m'han assegurat que al nostre poble aquesta encomiable empresa ja comença a donar resultats. Mentre des de la Diputació es continua llurant l'esmentada guerra a mort contra l'atur nosaltres abusarem de l'amable hospitalitat del Casal de Jubilats i deixarem que a la Casa de la Por les aranyes hi teixeixin tranquil·lament les seves teranyines. Molt agraït.

SALVADOR SUNYER i BOVER

CONTESTA A UNA

"CARTA A LA FARGA" DEL N.º 26

Com a persona implicada en el text de la carta publicada en el n.º 26 de la vostra Revista i signada per Antoni Peruga, em crec que el deure d'expressar la meua opinió sobre el tema.

En primer lloc, em pregunto quina relació té una fotografia exposada a la portada d'una revista, amb el perdre o guanyar una categoria jugant a petanca? Sr. Peruga, si la fotografia de la portada no us agrada, us heu de limitar simplement a criticar la fotografia i prou.

Però em sembla que per a vós això no és suficient i voleu embolicar més les coses i omplir el cap a la gent amb la vostra capgirada inventiva... com sempre heu fet.

Em fa gràcia que ens volgueu obsequiar amb unes frases plenes de sentiment, redactades atacant la tripleta que va perdre la categoria a Santander. Però quina mania us ha agafat perquè volgueu fer d'advocat dels altres? Sembla que teniu una predilecció especial en posar el nas per tot arreu.

M'ha cridat l'atenció això de què les crítiques sobre el que ens afecta, la fa "la immensa majoria" de petanquistes, quan només sou vós qui les feu costar. Crec que hagués quedat més elegant parlar en singular i no "camuflar-vos" en mig d'aquesta hipotètica "immensa majoria". No us sembla?

Crec personalment que el consell de redacció de La Farga va estar encertat en publicar la fotografia de la portada en qüestió. No em negareu la seva qualitat artístical. Es veu la mà d'uns professionals!

Pel que fa a la "traca final" de la vostra carta, en què ens feu saber que estareu vigilant contínuament les coses incorrectes del Club, crec sincerament que heu de fer les coses amb més equilibri i servir, de veritat, i sense malícia el que us demani la....."immensa majoria".

JOSEP BOO i ALECH

Recordem que només podrem publicar les "Cartes a la Farga" que vinguin documentades amb el nom i adreça de l'autor.

Respectarem les indicacions dels que vulguin signar-la amb pseudònim.

CAGA FERRO

la vida amb HUMOR

Ja era hora! M'ha arribat de bones fonts que la Corporació Municipal de Girona, s'ha cansat dels de Salt, dels seus nyic-nyic empipadors, un dia i un altre dia. Han decidit unilateralment segregar-se de Salt. Un dia ens despertarem i.... patam! ja tornarem a ser saltencs.

Ho dic amb temps perquè poguem menar una estratègia adequada a fi d'aturar el cop. Els de Salt sempre hem de dur la contra. Primer ens van desmunicipalitzar. Vinga guerra a l'Ajuntament gironí! Ara ens volen segregar. No ho aconseguiran, que s'han cregut! La qüestió és fer la contra als de Girona.

Cal començar a muntar des d'ara una Comissió integradora o dessegregadora. (Mare de Déu, quin embolic! L'enteneu, vosaltres? Jo, no! Cal fer "merder" a la Generalitat. (Els de la Generalitat, quan veuen algú de

Salt, ja comencen a dubtar de si han de tancar les portes o bé han d'obrir-les de bat a bat).

Caldrà fer marxa enrera de la campanya que estava a punt d'esclatar: "Els avions són del pla de Salt. Reivindiquem l'aeroport per a Salt!" Ja havlem reivindicat els mamífers, els planters... El Sr. Rector s'haurà de fer enrera en la seva reivindicació de la Parròquia del Veinat.

No se'n sortiran, no, els de Girona!

BURXETA